

Dosarul nr. 2r-961/18

Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul Central (jud. A. Donos)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Albu, E. Bejenaru, A. Toderaș)

ÎNCHEIERE

19 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Anna Sonici
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii
Municipale „Gospodăria Locativ – Comunală Bălți” împotriva Annei Sonici cu
privire la încasarea datoriei pentru deservire tehnică și reparația blocului locativ și
echipamentelor tehnice
împotriva încheierii din 20 august 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a
fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului declarat de Anna Sonici și
restituită cererea de apel depusă de Anna Sonici

constată:

La 8 noiembrie 2017, ÎM „Gospodăria Locativ – Comunală Bălți” a depus
cerere de chemare în judecată împotriva Annei Sonici cu privire la încasarea
datoriei pentru deservire tehnică și reparația blocului locativ și echipamentelor
tehnice.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor Hotărârii Guvernului nr. 191
din 19 februarie 2002, Legii privatizării fondului de locuințe, Hotărârii Guvernului
nr. 1224 din 21 decembrie 1998, Legii serviciilor publice de gospodărie comunală,
art. 8, 9, 349, 512, 572 Cod civil, art. 28 CPC, reclamanta a solicitat admiterea
acțiunii, încasarea din contul pârâtului în beneficiul ÎM „Gospodăria Locativ –
Comunală Bălți” a datoriei în sumă de 4184,06 de lei formată în urma serviciilor
prestate și anume, deservirea tehnică și reparația blocului locativ și echipamentelor
tehnice din interiorul blocului (de alimentare cu apă, de evacuare a apei uzate, de
încălzire centrală) situate în mun. XXXXX str. XXXXX ap. XXXXX, precum și a
taxei de stat în mărime de 270 de lei.

Prin hotărârea din 28 mai 2018 a Judecătoriei Bălți sediul Central, a fost
admisă acțiunea.

A fost încasată de la Anna Sonici în beneficiul ÎM „Gospodăria Locativ – Comunală Bălți” datoria în sumă de 4184,06 de lei și cheltuielile de judecată în sumă de 270 de lei.

La 23 iulie 2018, Anna Sonici a declarat apel împotriva hotărârii din 28 mai 2018 a Judecătorei Bălți sediul Central, solicitând admiterea acestuia, repunerea în termenul de declarare a apelului, scutirea de la plata taxei de stat și casarea hotărârii contestate.

Prin încheierea din 20 august 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului declarat de Anna Sonici și restituită cererea de apel depusă de Anna Sonici.

La 31 octombrie 2018, prin intermediul Oficiului Poștal, Anna Sonici a declarat recurs împotriva încheierii din 20 august 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, cu repunerea în termen a cererii de apel și primirea spre examinare a cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, deoarece instanța de apel a interpretat eronat normele de drept, fiind încălcate prevederile legale privind limba de procedură.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) CPC, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin.(1).

În conformitate cu art. 437 alin. (1) CPC, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă: a) denumirea instanței la care se depune recursul; b) numele, denumirea, calitatea procesuală a recurentului sau a persoanei ale cărei interese le reprezintă, adresa lor; c) numele sau denumirea, adresa intimatului; e) denumirea instanței care a emis decizia în apel, data pronunțării și dispozitivul deciziei, argumentele admiterii sau respingerii apelului; f) esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective; g) data declarării recursului și semnătura recurentului.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că Anna Sonici a depus cererea de recurs împotriva încheierii din 20 august 2018 a Curții de Apel Bălți, care nu este dactilografiată și care este redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

Or, Constituția Republicii Moldova consfințește în art. 13 alin. (1) și (4) că limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine. Modul de funcționare a limbilor pe teritoriul Republicii Moldova se stabilește prin lege organică.

Iar prevederile art. 118 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 9 alin. (1) din Legea cu privire la organizarea judecătorească statuează că procedura judiciară se desfășoară în limba moldovenească.

Totodată, prevederi similare celor menționate se conțin și în art. 24 alin. (4) CPC, potrivit căruia judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba moldovenească.

În același timp, instanța de recurs va menționa și Hotărârea Curții Constituționale nr. 36 din 5 decembrie 2013 privind interpretarea articolului 13 alin. (1) din Constituție în corelație cu Preambulul Constituției și Declarația de Independență a Republicii Moldova, care, în pct. 107, care statuează că Declarația de Independență operează cu termenul de limba română ca limbă de stat a statului nou - creat Republica Moldova, iar În sensul Preambulului Constituției, Declarația de Independență a Republicii Moldova face corp comun cu Constituția, fiind textul constituțional primar și imuabil al blocului de constituționalitate, astfel că, în cazul existenței unor divergențe între textul Declarației de Independență și textul Constituției, textul constituțional primar al Declarației de Independență prevalează.

Drept urmare, este indubitabil că sensul autentic al normelor citate supra evocă principiul utilizării limbii oficiale și impune o condiție sine qua non ca judecarea cauzelor să aibă loc în limba oficială a statului.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu conține dispoziții cu privire la limba utilizată în fața tribunalului, ci impune asigurarea gratuită, atunci când este cazul, a unui interpret.

Instanța de recurs reiterează faptul că discuțiile referitor la accesul în justiție trebuie să se poarte în sfera legislației procesuale, care constituie legislația specială, nu în cea a unor legi generale.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ opinează că, întrucât judecarea cauzelor civile se desfășoară în limba de stat (art. 24 alin. (1) CPC), cererile de chemare judecată nu vor putea fi depuse în instanța de judecată într-o altă limbă.

Așadar, cererea de chemare în judecată redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului trebuie însoțită de traducerea acesteia realizată de către un translator autorizat. Sarcina traducerii cererii de chemare în judecată formulată într-o altă limbă decât limba oficială a statului aparține celui care o prezintă, nu instanței de judecată.

În cauza *Ivanov versus Finlanda* din 29 mai 2002, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, în cazul unei doamne cetățean rus, care invocase refuzul accesului la un tribunal pentru că își formulase cererea în limba rusă și nu în limbile oficiale din Finlanda – finlandeza și suedeza – că reclamanta fusese liberă să introducă o nouă acțiune, atât timp cât aceasta era formulată în una din limbile oficiale din Finlanda. Curtea Europeană a notat că, deși reclamanta nu beneficia de un drept absolut la gratuitatea asistenței juridice, ea putea solicita subvenționarea asistenței, precum și numirea unui avocat din oficiu care cunoștea una din limbile oficiale. Curtea Europeană nu a considerat că reclamantei i s-a îngrădit accesul la un tribunal, în vederea intentării procedurilor civile.

Mai mult decât atât, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră necesar de a specifica și Hotărârea nr. 17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale pentru controlul constituționalității unor prevederi referitoare la

funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova și a articolului 4 alin. (2) din Codul jurisdicției constituționale (sesizarea nr. 9a/2018), prin care inter alia s-a constatat desuetudinea Legii nr. 3465 din 1 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Față de cele ce preced, având în vedere că cererea de recurs depusă de către Anna Sonici împotriva încheierii din 20 august 2018 a Curții de Apel Bălți, nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) CPC, nefiind dactilografiată, precum și este redactată într-o altă limbă, decât limba oficială în care se desfășoară procesul și nu este însoțită de traducere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de către Anna Sonici.

În conformitate cu art. 269-270, 426¹ alin. (1) lit. b¹) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se restituie recursul declarat de către Anna Sonici împotriva încheierii din 20 august 2018 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Municipale „Gospodăria Locativ – Comunală Bălți” împotriva Annei Sonici cu privire la încasarea datoriei pentru deservire tehnică și reparația blocului locativ și echipamentelor tehnice.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Galina Stratulat